

เภสัชวัตถุ : เห็ด 9 ประการ

เห็ดที่ใช้ประกอบในตำรับยาแผนโบราณ 9 ประการ มีดังนี้

1. เห็ดกระถินพิมาน
2. เห็ดกระถินพิมานขาว
3. เห็ดมะพร้าว
4. เห็ดตาล
5. เห็ดงูเห่า
6. เห็ดมะขาม
7. เห็ดไม้แดง
8. เห็ดตับเต่า
9. เห็ดไม้รัง

สรรพคุณ แก้ไข้กาฬ ลดความร้อน ระบายพิษไข้

การเก็บเกี่ยว เก็บใบขนาด กลางที่สมบูรณ์ ไม่แก่ไม่อ่อนเกินไป

ส่วนที่ใช้ ใบสดไม่แก่หรืออ่อนเกินไป.

เภสัชวัตถุ : สมอ 7 ประการ

1. สมอโรหิณี ผลกลม รสเปรี้ยวหวานระคนกัน แก้เสมหะคัน
2. สมอวิทยา ผล 2 เหลี่ยม รสเย็น แก้สรรพพิษทั้งปวง
3. สมอบุตรนา ผล 3 เหลี่ยม รสฝาด แก้บิดมูกเลือด
4. สมออุตตผล 4 เหลี่ยม เมล็ดเล็ก รสหวานเย็น แก้ไข้ ให้คลั่งเพื่อ

5. สมอมุตตะกี ผล 5 เหลี่ยม รสเปรี้ยวและร้อน แก้ลมแน่นในท้องในอก

6. สมออัพยา ผล 6 เหลี่ยม รสขมร้อน แก้โลหิต

7. สมอวิลันดา ผล 7 เหลี่ยม สีทอง รสหวานขมฝาดร้อน แก้จุกเสียด และตรี-สมุฏฐาน

เปลือกส้ม 8 ประการ

1. ผิวส้มเขียวหวาน
2. ผิวส้มจีน
3. ผิวส้มซ่า
4. ผิวส้มโอ
5. ผิวส้มตรังกานู
6. ผิวมะกรูด
7. ผิวมะขาม
8. ผิวมะนาว หรือผิวส้มโอมี

สรรพคุณ แก้ลมกองละเอียด กองหยาบ แก้เสมหะโลหะ ใช้ปรุงยาหอม แก้ทางลม

ดอกส้ม 8 ประการ

1. ดอกส้มเขียวหวาน
2. ดอกส้มจีน
3. ดอกส้มซ่า
4. ดอกส้มโอ
5. ดอกส้มตรังกานู
6. ดอกมะกรูด
7. ดอกมะขาม
8. ดอกมะนาว

สรรพคุณ แก้กองลม ปรุงรสสมในยาหอม แก้ลมกองละเอียด ลมกองหยาบ.